

Maria Lewicka

Toruń, 8 października 2024

Instytut Psychologii

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Recenzja dorobku habilitacyjnego dr Katarzyny Growiec

1. Informacje podstawowe o Habilitantce, jej aktywności naukowej, międzynarodowej i dydaktycznej

Edukacja:

Pani dr Katarzyna Growiec ukończyła dwa kierunki studiów magisterskich (2004 – magister nauk politycznych, 2006 – magister psychologii), dwa kierunki studiów doktoranckich (2007 – studia doktoranckie w zakresie nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, 2008 – studia doktoranckie w zakresie socjologii w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN). Doktorat obroniła w 2009 roku pod kierunkiem prof. dr hab. Henryka Domańskiego na temat „Wpływ kapitału społecznego na zaufanie społeczne, zadowolenie z życia i tendencje autorytarne”.

Zatrudnienie:

Pani dr Katarzyna Growiec jest od roku 2009 zatrudniona na etacie adiunkta na Uniwersytecie SWPS.

Dorobek naukowy:

Na dorobek naukowy (publikacje) dr Katarzyny Growiec składają się (zgodnie z przytoczonymi w autoreferacie danymi) : 28 publikacji, w tym: 16 artykułów w międzynarodowych czasopismach z IF, 5 innych anglojęzycznych artykułów, jeden rozdział w polskojęzycznej monografii oraz 3 rozdziały w anglojęzycznych monografiach. Habilitantka ma też na swoim koncie dwie polskojęzyczne autorskie książki (wydane w 2011 i 2015). Jest to dorobek pokaźny, co więcej jest on dostrzegany przez międzynarodowe środowisko akademickie, wzmiankowane publikacje doczekały się sporej liczby cytowań (według Google Scholar na dzień dzisiejszy 977 cytowań i H-indeks = 14).

Oczywiście, jak to w przypadku prac psychologicznych bywa, większość prac ma charakter współautorski, niemniej dr Growiec jest pierwszym lub jedynym autorem w 13 publikacjach (w tym oczywiście w dwóch autorskich monografiach). Na przedstawione do oceny dzieło złożyło się 11 publikacji, z których w ośmiu dr Growiec jest albo pierwszym albo jedynym autorem. Należy też podkreślić, że spora część publikacji dr Growiec jest we współautorstwie międzynarodowym. Dotyczy to z jednej strony udziału w czterech wielkich międzynarodowych projektach, poświęconych problemom mindfulness oraz zachowaniom normatywnym, z drugiej - współpracy z badaczami z Islandii, Portugalii i Irlandii dotyczącej problematyki migracji młodych ludzi.

Staże zagraniczne i współpraca międzynarodowa

Dr Katarzyna Growiec odbyła wizytę naukową w Islandii w 2011, wcześniej (2010) roku realizowała grant badaczy w tym kraju. W latach 2022 i 2023 odbyła staże w Ruhr-Universität w Bochum. Uczestniczy lub uczestniczyła w trzech międzynarodowych projektach (w ramach polsko-niemieckiego projektu NCN Beethoven, w projekcie kierowanym przez Institute for Future Studies w Szokhomie, oraz w kierowanym przez siebie grantie badawczym realizowanym w Islandii). Uczestniczyła też w kilkunastu międzynarodowych konferencjach organizowanych za granicą. Nie ma zatem wątpliwości, że dr Growiec spełnia jedno z kryteriów habilitacyjnych – prowadzenie badań w więcej niż jednym ośrodku naukowym.

Granty badawcze

Dr Katarzyna Growiec była kierownikiem naukowym trzech grantów, w tym dwóch międzynarodowych (finansowanego z funduszy norweskich grantu realizowanego w Reykjaviku w Islandii (trzy miesiące w roku 2010) oraz półtorarocznego (2010) grantu finansowanego przez Global Development Network. W latach 2020-2024 była natomiast kierownikiem zakończonego właśnie grantu NCN Opus „Potrzeba poznawczego domknięcia, samoocena oraz sprawczość i wspólnotowość a uczestnictwo w sieciach społecznych”.

Oprócz tego dr Growiec była wykonawcą i głównym wykonawcą w trzech innych grantach (dwóch finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki, Beethoven i Opus, jeden przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Jeżeli dodać do tego wymienioną wcześniej aktywność badawczą we współpracy z dużymi zespołami badawczymi za granicą, nie ulega wątpliwości, że habilitantka ma duże doświadczenie w prowadzeniu badań.

Nagrody i wyróżnienia

Dr Growiec była dwukrotnie laureatką programu FNP Start (w latach 2009 i 2010), laureatką nagrody naukowej Polityki (2013), stypendystką MNiSW (2014-2016), otrzymała też wyróżnienie w konkursie pod patronatem Prezydenta RP za najlepszą pracę doktorską w kategorii Społeczeństwo i polityka społeczna (2011). Oprócz tego otrzymywała nagrody Dziekana i Rektora Uniwersytetu SWPS oraz stypendium konferencyjne FNP.

Aktywność dydaktyczna

Dr Katarzyna Growiec wypromowała 119 prac magisterskich. Wykazała się też aktywnością organizacyjną na rzecz dydaktyki, pełniąc funkcje pełnomocnika Dziekana Psychologii USWPS ds. fakultetów. Nie znalazłam informacji, czy kiedykolwiek pełniła funkcje promotora pomocniczego doktoratu.

Aktywność popularyzująca naukę

Dr Katarzyna Growiec ma na swoim koncie 57 tekstów popularno-naukowych, z czego połowa w Tygodniku Polityka (dodatek: Ja-my-oni. Poradnik Psychologiczny), poza tym publikowała teksty z czasopiśmie Charaktery, Newsweek Psychologia i Psychologia Dziś. Jeden tekst opublikowała w Krytyce Politycznej. Jest to dorobek imponujący i warty podkreślenia, pomimo tego, że aktywność popularyzacyjna nie wchodzi w skład kryteriów habilitacyjnych.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako swoje osiągnięcie naukowe Habilitantka przedstawiła cykl 11 publikacji, w tym 8 artykułów w czasopismach z listy JCR, jeden artykuł anglojęzyczny spoza listy (Studia Socjologiczne), jeden rozdział w monografii krajowej i jeden rozdział w monografii zagranicznej. Habilitantka jest pierwszym lub jedynym autorem w ośmiu z jedenastu publikacji, przy czym w przypadku publikacji współautorskich wkład dzielony jest równo pomiędzy wszystkich autorów (od 33% do 50%). Osiągnięcie naukowe zostało zatytułowane „Relacje między uczestnictwem w sieciach społecznych a zaufaniem społecznym z uwzględnieniem subiektywnego poczucia dobrostanu, decyzji o mobilności geograficznej i wyników ekonomicznych”. Wybór czasopism jest adekwatny dla poruszanej problematyki, są to takie czasopisma jak: Social Indicators Research (2 publikacje), po jednej publikacji w: Social Networks, Journal of Artificial Societies and Social Simulation, Journal of Happiness Studies, European Societies, Macroeconomics Dynamics, British Journal of Sociology of Education.

Jak widać z tytułów czasopism, dorobek Habilitantki ma zdecydowanie profil interdyscyplinarny, łączy wkład psychologiczny oraz socjologiczny (miary zaufania, dobrostanu, czy wreszcie własne operacjonalizacje dwóch postaci kapitału społecznego), z dorobkiem ekonomii oraz metod symulacyjnych. Wynika to też tego, że współpracownikami Habilitantki są pracownicy Szkoły Głównej Handlowej, ale również z tego, że Habilitantka ma za sobą studia doktoranckie w tej uczelni. Generalnie zresztą, przeglądając cały dorobek dr Growiec, odnosi się wrażenie, że ma on w większym stopniu profil socjologiczno-ekonomiczny czy wręcz ekonometryczny niż stricte psychologiczny, ale z drugiej strony taka jest współczesna nauka, nie ograniczająca się do jednej dyscypliny.

Jak podkreślałam wyżej, Habilitantka ma doświadczenie badawcze w różnych projektach, zarówno własnych jak i jako wykonawca w cudzych grantach. Niemniej tylko kilka publikacji wykorzystuje wyniki samodzielnie zaprojektowanych badań: Publikacje w Social Indicators Research (2023) oraz w Studiach Socjologicznych (2022) oparte są na wynikach dużego reprezentatywnego badania przeprowadzonego w 2015 roku. Wyniki te jak rozumiem, były też pewną podstawą dla konstrukcji modeli symulacyjnych zaprezentowanych w dwóch innych publikacjach. Na własnych wynikach oparte są też artykuły dotyczące problematyki mobilności w Islandii, Irlandii i Portugalii (publikowane w latach 2011-2013) – choć są to próby niereprezentatywne, ograniczone do studentów. Trzy prace (Social Indicators Research, 2016, Journal of Happiness, 2013, oraz European Societies, 2009, wykorzystują gotowe międzynarodowe lub ogólnokrajowe bazy danych (World i European Value Survey oraz polską Diagnozę Społeczną z roku 2005). Wszystkie te prace powstały zanim Habilitantka otrzymała swoje własne dane, więc wykorzystanie istniejących baz jest ze wszech miar zrozumiałe, zwłaszcza, że dają one ogłęd szerszy, obejmujący też inne kraje. Niemniej należy pamiętać (co zresztą autorzy publikacji podkreślają), że takie wielkie międzynarodowe sondaże mają niewątpliwie mankamenty jeśli idzie o trafność teoretyczną stosowanych zmiennych. Ograniczone są do krótkich sformułowań zmiennych, co więcej ich treść rzadko dokładnie oddaje konstrukt teoretyczny badacza, który wtórnie z tych danych chce skorzystać (jest to na ogół reinterpretacja ex post brzmienia cudzych zmiennych tak,

żeby pasowały do własnej koncepcji). Wygląda zatem, że ostatnie własne badania, na których Habilitantka oparła swoje publikacje pochodzą z roku 2015, a więc 9 lat temu (nie uwzględniam tu wieloautorskich projektów, w których Habilitantka uczestniczyła jako wykonawca cudzych pomysłów badawczych). Trochę też dziwi mnie, że właśnie zakończony własny grant OPUS, poświęcony też problematyce kapitału społecznego ale z wyraźnym już psychologicznym zacięciem (w tytule grantu znajdujemy obok kapitału społecznego, pojęcia potrzeby domknięcia, samooceny oraz dwóch wymiarów spostrzegania: sprawczości i wspólnotowości) nie zaowocował nowymi badaniami, które można by włączyć do osiągnięcia naukowego. Byłoby to ciekawe wyjście poza klasyczny zestaw zmiennych: kapitał społeczny, zaufanie, zadowolenie z życia, eksploatowany w wielu badaniach. Habilitantka wprawdzie pisze w autoreferacie (oraz w stopce artykułu), że badanie przedstawione w artykule z 2023 roku (Social Indications Research) zostało przeprowadzone w ramach ostatniego grantu, ale przeczy to informacji zawartej w artykule (prawdopodobnie chodzi o reanalizy danych zebranych znacznie wcześniej). Odniesień do badań finansowanych z ostatniego grantu nie znalazłam też w pozostałych publikacjach habilitantki.

Przejdę teraz do oceny wkładu naukowego Habilitantki do dziedziny. Chcę zauważyć, że sformułowanie tytułu osiągnięcia „Relacje między uczestnictwem w sieciach społecznych a zaufaniem społecznym z uwzględnieniem subiektywnego poczucia dobrostanu, decyzji o mobilności geograficznej i wyników ekonomicznych”, ma – że tak się wyrażę – charakter „sieciorowy”, sugerując rodzaj prowadzonych analiz polegających na budowaniu modelu zależności między zmiennymi. Najpełniej to widać w artykule opublikowanym w Studiach Socjologicznych, ilustrowanym ryciną obrazującą wzajemne zależności między dwoma rodzajami kapitału społecznego, wiążącego i pomostowego, wielkością sieci, bycie „pomostem” między sieciami oraz zadowoleniem z życia i zaufaniem do innych. Chcę też podkreślić, że zarówno autoreferat jak i poszczególne publikacje są doskonale osadzone w literaturze przedmiotu i świadczą o ogromnej erudycji Habilitantki. Ze względu na to, że tematyka kapitału społecznego, jego korelatów i konsekwencji jest intensywnie eksploatowana w różnych ośrodkach akademickich na świecie, tym ciekawsze jest, czy i na ile publikacje dr Growiec wnoszą coś nowego do tej dziedziny.

Habilitantka w autoreferacie wyróżnia jako szczególnie dla niej wartościowe dwie publikacje: jednoautorską publikację z roku 2023 opublikowaną w Social Indicators Research „Social networks dynamics in the context of age: An empirical investigation” oraz opublikowany w roku 2013 w Journal of Happiness Studies artykuł „Trusting only whom you know, knowing only whom you trust: The joint impact of social capital and trust on happiness in CEE countries”.

W pierwszym artykule Habilitantka, wykorzystując wyniki reprezentatywnej próby ogólnopolskiej testuje trzy modele, które przewidują związek między wiekiem a kapitałem społecznym trzech rodzajów: bliskie relacje rodzinne, relacje zawodowe, pozostałe relacje społeczne. Przedstawione w artykule analizy statystyczne świadczą o doskonałym przygotowaniu metodologicznym autorki i świetnie opanowanym warsztacie. Artykuł poświęcony jest dynamice relacji społecznych – a więc nawiązywania nowych relacji i zrywania starych w zależności od wieku osób badanych. Zgodnie z przewidywaniami wraz z

wiekem obniża się liczba relacji społecznych, przy czym dotyczy to przede wszystkim tzw. relacji „innych”. Na stałym poziomie utrzymują się relacje rodzinne, a relacje związane z pracą intensyfikują się w grupie 35-55 lat. Nie wydaje mi się, żeby te wyniki były nieoczekiwane – wzrost liczby relacji w okresie środkowym życia wiąże się oczywiście z pracą zawodową, która przypada na ten właśnie okres i owocuje nowymi kontaktami zawodowymi, a skądinąd ograniczanie relacji społecznych do tych, które przynoszą nam najwięcej zysków emocjonalnych w wieku późniejszym jest ogólnie znane. Nie wiem przy tym skąd podział, według którego starość zaczyna się od 55 roku życia, podczas gdy wiek emerytalny w Polsce przypada odpowiednio na 60 lat (kobiety) i 65 lat (mężczyźni) i dlatego zbieranie danych zakończono na wieku 75 lat. Ważnym jednak i cennym elementem zastosowanej procedury jest pełna kontrola zmiennych towarzyszących – cech sieci społecznych oraz indywidualnych cech osób badanych. Według habilitantki wyniki wspierają tzw. hipotezę „konwoju”, ale również nie są sprzeczne z pozostałymi dwoma hipotezami, selektywności społeczno-emocjonalnej i zróżnicowania inwestycji w zasoby. Podsumowując jest to wartościowy artykuł, przede wszystkim ze względu na pieczołowicie przeprowadzoną zaawansowaną analizę statystyczną rezultatów pozwalającą na uzyskanie czystych efektów wieku.

Drugi, ceniony przez Habilitantkę artykuł, praca opublikowana w psychologicznym czasopiśmie *Journal of Happiness Studies* (2013) wykorzystuje bazę danych zebranych w ramach *World Value Survey* i testuje empirycznie zwrotną zależność między uczestnictwem w sieciach społecznych a poczuciem szczęścia i zadowolenia z życia. Tu muszę zaznaczyć, że zarówno w tym jak i w innych artykułach Habilitantki miałam pewną trudność w przebrnięciu przez pewien ekonometryczny żargon terminologiczny, na ogół niespotykany w psychologicznych artykułach (a więc np. „endogeniczność regresora” czy strategia polegająca na wprowadzaniu zmiennych instrumentalnych (IV) aby określić kierunek zależności między zmiennymi. W języku psychologicznym powiedzielibyśmy, że próbujemy określić kierunek zależności między zmiennymi, a więc co jest zmienną zależną, a co predyktorem w równaniu regresji. Generalnie oczywiście w artykule tym chodziło o stwierdzenie, czy to raczej uczestnictwo w sieciach społecznych daje ludziom szczęście i zadowolenie z życia czy – odwrotnie – ludzie szczęśliwi mają więcej kontaktów społecznych. Mój podziw dla kunsztu metodologicznego autorki jest duży, choć pewnie znajomość ekonometrii to też wkład drugiego autora artykułu. Powiem jednak szczerze, że jaśniejszy obraz uzyskanych wyników dostałam z odpowiedniego opisu badania w autoreferacie niż w samym artykule, który najeżony jest ekonometryczną terminologią. Zresztą głównym wkładem jaki artykuł wnosi do naszej wiedzy o związkach między różnymi formami kapitału społecznego i poczuciem szczęścia i zadowolenia z życia jest właśnie metodologiczny – ustalenie kierunku zależności między tymi zmiennymi przy kontroli pozostałych zmiennych. Wyniki wskazują na to, że kapitał społeczny, zarówno pomostowy jak i wiążący determinuje poczucie szczęścia, ale że również odwrotna zależność jest widoczna.

Podobną metodologię autorzy zastosowali w artykule z roku 2016 opublikowanym w *Social Indicators Research*, opartym na istniejących sondażach *World Value Survey*. Analizy dotyczą związku między pomostowym kapitałem społecznym a poziomem zaufania i zarobkami. Głównym i zdecydowanie interesującym wynikiem jest krzywoliniowa zależność w postaci

odwróconego U między wielkością pomostowego kapitału społecznego (liczbą niespokrewnionych znajomych) a zarobkami. Przyczyny obniżonego poziomu dochodów przy bardzo dużej liczbie znajomych nie są do końca oczywiste – autorzy spekulują, że wysiłek wkładany w te relacje konsumuje zasoby, które można by przeznaczyć na pracę dochodową. Niemniej pod względem mechanizmów psychologicznych zależność ta czeka dopiero na wyjaśnienie.

Analizy zamieszczone w artykule opublikowanym w *Studiach Socjologicznych* (2022), oparte na zebranej w 2015 reprezentatywnej próbie Polaków zaowocowały ogólnym modelem zależności między badanymi zmiennymi: dwoma postaciami kapitału społecznego, ogólną liczbą kontaktów (Degree), bycia pomostem między różnymi "klikami" (Bridge) oraz zaufaniem i skłonnością do kooperacji. Wyniki przynoszą jeden zaskakujący wniosek: zarówno kapitał wiążący jak i pomostowy są negatywnie powiązane z zaufaniem. O ile ta pierwsza zależność nie budzi zdziwienia, wiadomo bowiem, że zwarte bliskie relacje sprzyjają nieufności wobec obcych, o tyle ta druga jest zaskakująca choć interpretowalna. Autorzy wyjaśniają to w ten sposób, że rozbudowany kapitał pomostowy nie sprzyja budowie tożsamości grupowej, a zatem i wspólnemu systemowi wartości – przesłanki wzajemnego zaufania. Chyba te U-kształtne zależności, otrzymane zarówno w tym artykule, jak i w innym (European Societies, 2010), a także kilku innych, są jednymi z najciekawszych wyników otrzymanych przez Habilitantkę. Artykuł opublikowany w *European Societies* wykorzystujący bazę danych *Diagnozy Społecznej* z roku 2005 wykazał krzywoliniowe zależności między wielkością kapitału pomostowego i wiążącego a subiektywnym poczuciem dobrostanu i zreplikował krzywoliniową zależność między wielkością kapitału pomostowego i dochodami jednostki. Ponieważ również w tym artykule zastosowano zaawansowane analizy statystyczne kontrolujące kierunki zależności i wpływ zmiennych ubocznych, więc dane te należy traktować jako rzetelne. Oczywiście mechanizmy jakie leżą u podstaw tych krzywoliniowych zależności wymagają dopiero oddzielnych badań – dlaczego bowiem zbyt duży kapitał społeczny miałby owocować spadkiem dobrostanu jednostki? Czy ten nadmiar relacji jest okupiony ich powierzchownością, czy też idzie za tym zbyt wiele obligacji społecznych?

Trzy kolejne teksty wchodzące w skład osiągnięcia (artykuł 2014 w *Macroeconomic Dynamics*, artykuł 2018 w *Social Networks* oraz artykuł 2020 w *Journal of Artificial Societies and Social Simulation*) to prace prezentujące wyniki modeli symulujących związki między kapitałem społecznym, zaufaniem, wynikami ekonomicznymi i użytecznościami wynikającymi z relacji społecznych. Artykuły przedstawiają rozbudowane modele ekonometryczne, które powiem szczerze, są dla mnie kompletnie niezrozumiałe. Muszę zatem swoje zdanie oprzeć na wnioskach, jakie przekazała Habilitantka. Dwa modele wykorzystywały do budowy swoich parametrów wyniki cytowanego już tu reprezentatywnego badania Habilitantki z 2015 roku, a więc miary obu rodzajów kapitału, liczby relacji i ich centralności. Wyniki symulacji (artykuł w *Social Networks*) potwierdzają m.in. teorię Putnama dotyczącą większej zamożności w społeczeństwach o gęstym kapitale pomostowym, a także znaną teorię małego świata Milgrama – najbardziej optymalne są sieci, które spełniają kryterium sześciu stopni dostępu. Teoria małego świata uzyskała też potwierdzenie w innym modelu symulacyjnym (artykuł w *JASS* 2020) – w długiej

perspektywie czasowej powstaje sieć społeczna spełniająca kryterium małego świata. Ostatni z tekstów w tej grupie (opublikowany w *Macroeconomics Dynamics* w 2014) testuje przy pomocy modelu symulacyjnego procesy zwane pod nazwą „efektu świętego Mateusza” – w dłuższej perspektywie czasowej ubodzy stają się jeszcze biedniejsi, a bogaci – jeszcze bogatsi. Rolę czynnika, który napędza ten proces jest rodzaj kapitału społecznego – wiążący w pierwszym przypadku, pomostowy – w drugim. Nie do końca przy tym wiem, jak ten efekt pogodzić z krzywoliniowym charakterem związku między kapitałem pomostowym, a dochodami – mamy tu raczej samonapędzający się mechanizm typu im więcej, tym lepiej.

Trzecia grupa tekstów wchodzących w skład osiągnięcia habilitacyjnego dr Katarzyny Growiec ma zupełnie inny charakter metodologiczny, choć pojęcie kapitału społecznego łączy te i poprzednie publikacje. Głównym motywem prac jest zagadnienie mobilności wśród młodzieży oraz roli wiążącego kapitału społecznego (więzi rodzinnych). Wyniki (opublikowane w *British Journal of Sociology of Education*) sugerują rolę opisowych norm społecznych (wyjeżdżają ci, których znajomi też wyjeżdżają lub wyjechali) oraz więzi rodzinnych (skorelowanych negatywnie z intencją wyjazdu). Badania prowadzone były w stolicy Irlandii Półn, Belfaście, w czasie kryzysu ekonomicznego. W tej grupie prac znalazły się też dwa rozdziały. Jeden rozdział (*Learning insularity : Social capital, social learning and staying at home among European youth*) jest podsumowaniem badań prowadzonych w dwóch miastach europejskich, Belfaście i Lizbonie, dotyczących niechęci do podejmowania mobilności przez młodych ludzi w wieku studenckim. Czynnikiem hamującym intencje mobilności są według autorów silne więzi rodzinne oraz opisowa norma panująca w społeczeństwie. Artykuł jest socjologiczną rozprawką na temat rosnącego „zakorzenienia” młodych ludzi i niechęci do eksplorowania nowych miejsc – zresztą obserwowanego też w Polsce. Trzeci tekst z tej grupy, polskojęzyczny rozdział „Więzi społeczne, satysfakcja z życia a kryzys finansowy. Przykład Islandii” ma charakter opisowy, oparty na dwóch sondażach międzynarodowych, *World Value Survey* i *European Value Survey*, oraz na własnym badaniu 190 studentów Islandii i dotyczy siły więzi rodzinnych w różnych krajach oraz wpływu (lub raczej braku wpływu) kryzysu ekonomicznego na decyzję o migracji. Metodologia powyższych trzech tekstów to dość typowe dla socjologicznych opisów porównania częstości oraz proste równania regresji. Analizy te bardzo różnią się od wyrafinowanych modeli ekonometrycznych obecnych w poprzednich publikacjach. Z drugiej strony jest tu też trochę więcej „mięsa teoretycznego”, analizy pojęć i kontekstu, w jakich prowadzone były badania. Tej teorii trochę mi brakuje w poprzednich pracach – pomimo bardzo bogatych wstępów teoretycznych będących podsumowaniem istniejącego dorobku w danym zakresie, stosunkowo mało uwagi poświęcają autorzy psychologicznej interpretacji otrzymywanych wyników. Przedstawiony cykl artykułów jest raczej kombinacją tekstów na podobny temat niż logicznym cyklem badań, w których wyniki jednego badania prowadzą do postawienia pytania badawczego eksplorowanego w kolejnym badaniu. Chcę przy tym podkreślić, że sam autoreferat napisany jest bardzo dobrze i Habilitantka bardzo sprawnie lokuje różne swoje wyniki w istniejących kontekstach teoretycznych. Niemniej brakuje mi pogłębionej interpretacji psychologicznej, która stałaby się przesłanką do kolejnych badań. Zakończony właśnie grant NCN chyba na te pytania nie odpowiada i dotyczy innych zagadnień (choć może się mylę).

3. Pozostały dorobek naukowy

Pozostałe publikacje, jakie składają się na dorobek Habilitantki to cztery wieloautorskie (kilkudziesięciu autorów) prace poświęcone uważności oraz normom społecznym, dwa artykuły eksplorujące zależności między kołowym modelem wartości Schwartz oraz wynikami ekonomicznymi, kilka artykułów z kolekcji "islandzkiej" (obejmującej badania prowadzone w Irlandii, Portugalii i Islandii) oraz dwie monografie podsumowujące istniejący dorobek w zakresie kapitału społecznego - jedna to opublikowana praca doktorska, druga niezależna monografia. Ponieważ Habilitantka sama o tym wspomniała -ta druga monografia została w 2015 roku przedstawiona jako rozprawa habilitacyjna – procedura zakończyła się niepowodzeniem. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że przedłożony obecnie do oceny dorobek publikacyjny jest zupełnie innej jakości.

4. Ogólna ocena i konkluzja

Zadaniem recenzenta jest przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie czy przedstawiony do oceny dorobek stanowi znaczący wkład do nauki. W przypadku dr Katarzyny Growiec moja odpowiedź jest pozytywna. Przedstawione mi do oceny prace, szczególnie te powstałe po roku 2012 (po okresie „islandzkim”) charakteryzuje duża dojrzałość teoretyczna i ogromnie wypracowany, nowatorski, warsztat metodologiczny. Dr Katarzyna Growiec jest badaczką aktywną, prowadzi badania we współpracy międzynarodowej i w więcej niż jednym ośrodku, jej dorobek jest rozpoznawalny w świecie. Stwierdzam zatem, że Pani dr Katarzyna Growiec spełnia kryteria, o których mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 roku i wnoszę o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego.

Prof. dr hab. Maria Lewicka